

ΩΡΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Γ. Αδίδακτο κείμενο

Πλάτων, Μενέξενος, 238 b – d

(J. Burnet, εκδ. 1900–07, *Platonis opera*, I–V, Οξφόρδη, Clarendon Press, 1967–68)

Στον συγκεκριμένο πλατωνικό διάλογο ο Σωκράτης αναδιηγείται στον φίλο του Μενέξeno έναν Επιτάφιο λόγο, τον οποίο υποτίθεται ότι είχε συνθέσει η Ασπασία, η σύζυγος του γνωστού αθηναίου πολιτικού και στρατηγού Περικλή. Οι Επιτάφιοι ήταν Πανηγυρικοί λόγοι που εκφωνούνταν κάθε φορά που η πόλη έθαβε με δημόσια δαπάνη τους νεκρούς της από κάποιον πόλεμο ή εκστρατεία. Στο παρακάτω απόσπασμα εγκωμιάζεται το αθηναϊκό πολίτευμα.

Γεννηθέντες δὲ καὶ παιδευθέντες οὕτως οἱ τῶνδε πρόγονοι ᾤκουν **πολιτείαν** κατασκευασάμενοι, ἧς ὀρθῶς ἔχει **διὰ βραχέων** ἐπιμνησθῆναι. Πολιτεία γὰρ τροφή **ἀνθρώπων** ἐστὶ, καλὴ μὲν ἀγαθῶν, ἢ δὲ ἐναντία κακῶν. Ὡς οὖν ἐν **καλῇ** πολιτείᾳ ἐτρέφησαν οἱ πρόσθεν ἡμῶν, ἀναγκαῖον δηλῶσαι, δι' ἣν **κάκεῖνοι ἀγαθοὶ** καὶ **οἱ νῦν** εἰσὶν, ὧν οἶδε τυγχάνουσιν ὄντες οἱ τετελευτηκότες. Ἡ γὰρ αὐτὴ πολιτεία καὶ τότε ἦν καὶ νῦν, ἀριστοκρατία, ἐν ἣ νῦν τε πολιτευόμεθα καὶ τὸν ἀεὶ χρόνον ἐξ ἐκείνου ὡς τὰ πολλά. Καλεῖ δὲ ὁ μὲν αὐτὴν δημοκρατίαν, ὁ δὲ ἄλλο, ᾧ ἂν χαίρη, ἔστι δὲ τῇ ἀληθείᾳ μετ' εὐδοξίας πλήθους ἀριστοκρατία. Βασιλῆς μὲν γὰρ ἀεὶ ἡμῖν εἰσιν· οὗτοι δὲ τοτὲ μὲν ἐκ γένους, τοτὲ δὲ αἵρετοί· ἐγκρατὲς δὲ τῆς πόλεως τὰ πολλά τὸ πλῆθος, τὰς δὲ ἀρχὰς δίδωσι καὶ κράτος τοῖς ἀεὶ δόξασιν ἀρίστοις εἶναι, καὶ οὔτε ἀσθενεία οὔτε πενία οὔτ' ἀγνωσία πατέρων ἀπελήλαται οὐδεὶς, οὐδὲ τοῖς ἐναντίοις τετίμηται, ὥσπερ ἐν ἄλλαις πόλεσιν, ἀλλὰ εἷς ὅρος, ὁ δόξας σοφός καὶ ἀγαθὸς εἶναι κρατεῖ καὶ ἄρχει.

μετ' εὐδοξίας: με την ἐγκριση

ὁ, ἡ ἐγκρατής, τὸ ἐγκρατές: αὐτός που ἔχει τὴ δύναμη / τὴν ἐξουσία
ἡ ἀγνωσία: ἡ ἀσημότητα, ἡ ταπεινότητα τῆς καταγωγῆς
ἀπελαύνομαι: ἀποκλείομαι, ἐμποδίζομαι, διώκομαι.

Γ1. Νὰ γράψετε στο φύλλο ἀπαντήσεων τὴ μετάφραση τοῦ παρακάτω ἀποσπάσματος: «Γεννηθέντες δὲ καὶ ... μετ' εὐδοξίας πλήθους ἀριστοκρατία».

Μονάδες 20

Γ2. Ποια εἶναι τὰ βασικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ἀθηναϊκοῦ πολιτεύματος, ὅπως αὐτὰ παρουσιάζονται στο παραπάνω ἀπόσπασμα;

Μονάδες 10

Γ3.α. Στο χωρίο «ὁ δόξας σοφός καὶ ἀγαθός εἶναι κρατεῖ καὶ ἄρχει» νὰ μεταφέρετε ὅλους τοὺς κλιτοὺς τύπους – ονοματικούς καὶ ρηματικούς – στον ἄλλο ἀριθμὸ καὶ γιὰ τὰ ἐπίθετα **σοφός** καὶ **ἀγαθός** νὰ γράψετε τὸ ἀντίστοιχο ἐπίρρημα στον θετικό βαθμὸ (μονάδες 7).

Γ3.β. Νὰ γράψετε τὸν ζητούμενο τύπο γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις (μονάδες 3):

παιδευθέντες: τὸ γ' ἐνικό πρόσωπο τῆς ευκτικής στον ἴδιο χρόνο καὶ στην ἴδια φωνή.

ἔχει: τὸ β' ἐνικό πρόσωπο τῆς προστακτικῆς ἀορίστου β' στην ἴδια φωνή.

κρατεῖ: τὸ α' πληθυντικό πρόσωπο τῆς οριστικῆς παρατατικῆς στην ἴδια φωνή.

Μονάδες 10

Γ4.α. Νὰ χαρακτηρίσετε συντακτικά τὶς παρακάτω λέξεις τοῦ κειμένου (μονάδες 6): **πολιτείαν, δια βραχέων, ἀνθρώπων, καλῆ, ἀγαθοί, οἱ νῦν.**

Γ4.β. «... τὸ πλήθος τὰς δὲ ἀρχὰς δίδωσι καὶ κράτος τοῖς ἀεὶ δόξασιν ἀρίστοις εἶναι ...». Νὰ ἀναγνωρίσετε τὸ εἶδος τῆς σύνταξης (ενεργητική – παθητική) καὶ νὰ τὸ μετατρέψετε στο ἄλλο εἶδος ἀπὸ αὐτὸ στο ὁποῖο βρίσκεται (μονάδες 4).

Μονάδες 10